

רבי אביגדור ענטפערט...

שאלות פונעם המון עם אין אלע ענינים פון יהדות, השקפה, עצות, און נאך, וואס זענען געענטפערט געווארן דורך

**הגה"צ חנינא דיהודאי, הרב
רבי אביגדור מיללער זצ"ל**

ביי די בארימטע ליל שישי שיעורים

ענטפער:

פראגע

פארוואס זענען דא אזויפיל גיטין אין אמעריקע?

פארוואס זענען דא אזויפיל 'אלעס' אין אמעריקע? פארוואס איז דא אזויפיל 'פארברעכן' אין אמעריקע? פארוואס איז דא אזויפיל 'זעלבסטמארד' אין אמעריקע? צווישן די יוגווארג שטייגט זעלבסטמארד אויף א שנעלן פארנעם. פארוואס איז דא אזויפיל **דראגס** אין אמעריקע?

און דער ענטפער איז: אמעריקע האט אוועקגעווארפן איר דיסציפלין, איר געזעץ און סדר. די ליבעראלן האבן איבערגענומען קאנטראל אויף די מידע און זיי האבן ראנירט דעם לאנד. מיר דארפן זיך זארגן וואס ס'גייט זיין צוואנציג יאר פון יעצט, ווען די חרוב'ע יוגנט וועלן ווערן די ריכטער.

אפילו היינט האבן מיר שרעקליכע ריכטער וואס זענען די רעזולטאט פון די 1960'ס; קרימינאלן וועלכע זיצן מיט שווארצע כאלאטן. די קרימינאלן זענען א רעזולטאט פון די 1960 יוגנט, די רעבעלן. וואס גייט זיין צוואנציג יאר ארום? אמעריקע איז אין זייער א שלעכטע מצב און ס'איז וויכטיג מיר זאלן עפעס טון דערוועגן. דערפאר, וואס עס איז שלעכט מיט אמעריקע איז אז זיי ציען אויף א שעדליכע דורך; מיר גייען זען א קערנדל וואס גייט חס ושלום זיין א חורבן. די קינדער אין פובליק שולעס היינט ווערן ראנירט דורך די עדיקאציע וואס שטיצט הפקירות און תועבה, און גיטן זענען בלויז איין חלק פון די פארפולקייט פון דער אמעריקאנער געזעלשאפט. (506#)

ענטפער:

פראגע

וואס זאלן מיר טראכטן ווען מיר הערן וועגן א מיידל וואס האט ליידער פארלוירן איר לעבן, דורכ'ן ווערן איבערגעטרעטן פון א באס אין בארא פארק?

מיר זאלן טראכטן אז דער ערשטער לימוד איז **זנשמתם מאד לנפשותיכם**. עלטערן דארפן זיין זייער פארזיכטיג. עס איז וויכטיג אויסצולערנען קינדער צו זיין זייער, זייער פארזיכטיג. דאס איז איין זאך. קינדער דארפן זיך אויסלערנען נישט דורכצוגיין די גאס אליינס און די אויפזיכט פון אן ערוואקסענעם. גיי קיינמאל נישט אריבער די גאס אליינס; ווען אנדערע מענטשן גייען אריבער דעמאלטס קענטו אריבערגיין מיט זיי. ווארט פאר ערוואקסענע! און עס איז א גוטע עצה אויך פאר ערוואקסענע מענטשן. גייט נישט אריבער ביי א פארנומענע אינטערעסעשאן אליינס; ווארט פאר מער מענטשן זיך צאמזונעמען צוזאמען און דאן וועלן די מאטאריסטן אייך באמערקן. ספעציעל ביינאכט! מענטשן טראגן שווארצע היטן און שווארצע רעקלעך; זיי קענען ענק נישט זען חוץ אויב מען טראגט א ריפלעקטאר. איך טראג א ריפלעקטאר אסאך מאל ביינאכט ווען איך דארף דורכגיין די גאס, אז די קארס זאלן זען די ריפלעקשאן. גייט נישט דורך די גאס אין א שווארצע רעקל חוץ אויב איר גייט מיט אנדערע מענטשן. דאס איז נומער איינס. מיינט נישט אז ס'איז א מינדערוויכטיגע לימוד.

דער צווייטער לימוד: דער אויבערשטער האט פלענער. מיר ווייסן נישט וואס זיינע פלענער זענען אבער ס'איז נישט קיין פראגע אז די מיידל גייט גענומען ווערן אין עולם הבא און דער אויבערשטער גייט איר באלוינען. אייגנטליך האט ער עס געטון פאר א געוויסע ציל. אויב זיי ציל איז געווען צו לערנען אנדערע מענטשן צו זיין פארזיכטיג. איז דער אויבערשטער זאגט, "קוק, דו האסט עס נישט געוואלט אבער נאך אלץ האסטו עס געטון, וועגן דעם וועל איך דיר באלוינען פאר'ן זיין א קרבן צו העלפן אנדערע מענטשן דאטעווען זייער לעבן." און מען נעמט איר אין גן עדן און מען מאכט איר זייער פרייליך מיט איר שכל.

איר ווילט וויסן וואס נאך השי"ת האט געקענט האבן אין פלאן? ער ווייסט! אפשר איין טאג וועט מען אויסגעפונען ווען מען וועט

לארס
חסידי אמת
גליין קנ"ב

דארט אנקומען. אבער וואס מיר ווייסן יעצט איז אז אלעס וואס השי"ת טוט איז פאר זייער א וויכטיגער ציל. און אפילו עס איז נאר פאר'ן צוועק פון אונז אויסלערנען די וויכטיגקייט פון נשמתם מאד נלפשותיכם – אז מיר זאלן זיין מער פארזיכטיג ביים אריבערגיין די גאס און אז עס זאל נישט געשען נאכמאל, איז עס א ווערדפולע זאך. (988#)

ענטפער:

לאמיר אייך עפעס ערקלערן. מען דארף זיין **טרענירט** וויאזוי צו קוקן אויף די לבנה. דער אמת איז אז מען דארף האבן טרענירונג וויאזוי צו קוקן אויף יעדע זאך אויף דער וועלט. אויב מען פארשטייט אז "לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו"

וואס זאל א מענטש טראכטן ווען ער קוקט אויף די לבנה?

– אז די זון און די לבנה זענען א געוואלדיגער חסד, דאס הייסט אז מען טרענירט זיך וויאזוי צו קוקן. שפאצירט ארויס נאכמיטאג ווען די זון שיינט און לערנט וויאזוי עס צו שטען; דאס הארץ ווערט פול מיט פרייליכקייט בלויז צוליב די זון. נישט וויל איר גייט יעצט אין אפיס צו מאכן אסאך געלט. **די זון שיינט!** אזוי ווי רש"י זאגט אויף א פלאך, "צהרים שעת אורה וזהל" – מיטאג איז א צייט פון ליכטיגקייט און גליקליכקייט. פראקטיצירט עס אין די נאכמיטאג שעה'ן און איר וועט אנהייבן פארשטיין אז השי"ת מאכט אייך גליקליך. "לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו!" ווי גרויס איז זיין חסד! אבער "אורים" איז א לשון רבים – די באלייכטערס; דאס מיינט די זון און **די לבנה**. ווען מען קוקט אויף די לבנה און מען אנערקענט ווי הערליך די לבנה איז און ווי א געוואלדיגע חסד עס איז; עס איז א **נאכט-לאמפ**, ס'איז נישט צו א שטארקע באלייכטער כדי ס'זאל נישט שטערן פון שלאפן. עס איז פונקט גוט. מען גייט שלאפן ביינאכט און די לבנה שטערט נישט. די לבנה האט אסאך אנדערע בענעפיטן. די לבנה איז א לוח. "עשה ירח למועדים." די לבנה איז א אידישע קאלענדער. עס דערציילט ווען ס'איז ראש חודש, און פון דעם ווייסט מען אלע מועדים. דאס מיינט אז דער אויבערשטער האט אויפגעהאנגען א אידישע לוח אין הימל פאר כלל ישראל. "עשה ירח למועדים." אויב איר פארשטייט עס גוט, וועט איר זיכער ליב האבן השי"ת ווען איר זעט די לבנה. אבער אויב א קוה קוקט אויף די לבנה, איז נישט ערווארטעט אז ער זאל האבן סיי-וועלכע געפיל. און ליידער קוקן רוב מענטשן אויף די לבנה ווי קיען. (675#)

ענטפער:

דאס זענען צוויי שאלות. און די ענטפערס זענען יא און יא. אודאי זענען זיי רשעים. א רשע מיינט נישט איינער וואס קומט מיט א מעסער נאך דיר. א רשע מיינט איינער וואס איז קעגן די תורה. און די קאנסערוואטיווע ראביי'ס זענען קעגן די תורה. רוב פון זיי גלייבן נישט אז דער אויבערשטער האט געגעבן א תורה. דאס הייסט א רשע. אויב א מענטש לייקט אין מעמד הר סיני, ער לייקט מתן תורה, וואס איז בכלל דא צו רעדן?

יעצט איז די פראגע, איז עס זייער שולד? קען זיין אז נישט. עס קען זיין אז זיי זענען שוין אזוי אויפגעוואקסן. אבער לאמיר זאגן א מענטש איז אויפגעוואקסן אין די טונקלסטע ווינקל אין הארלעם און ער איז קיינמאל נישט געגאנגען אין סקול, ווייל ער איז געווען דער ערגסטער סארט יונג. אלעס וואס ער האט געלערנט איז נאר וויאזוי צו נוצן א מעסער. און ער האט עס גענוצט. און עס איז געווען א קרבן. גייט איז זאגן אז ער איז נישט קיין רשע ווייל ער איז א פראדוקט פון זיין געזעלשאפט? ער איז א רשע און ער איז א פראדוקט פון זיין סאסייעט. זיי סאסייעט האט אים געמאכט פאר א רשע. ס'איז א רחמנות אויף אים און ווען ער וועט ארויפקומען אויף יענער וועלט, איז די נידריגע אפטיילונגען פון יענער וועלט, און זיי וועלן ארויפשטעלן די קיילן אויפ'ן קאלער-אוינען פאר אים, וועלן זיי ארויסנעמען איין קייל אים צו פארגיטיגן פאר זיין חסרון אין חינוך. ווייל וויפיל קינדער וואקסן אויף אין פונקט די זעלבע פלעצער, און זיי דערשלאגן זיך זייער וועג ארויף און זיי קומען ענדגילטיג אן אין קאלעדזש און ווערן אדוואקאטן און דאקטורים פון די טיפסטע ארימקייטן? איז וואס איז דער רחמנות? אבער אפילו לאמיר זאגן ס'איז א רחמנות, לאמיר זאגן אז ס'איז נישט זיין שולד, מסכים. אבער א רשע איז ער סיי-ווי. איינער וואס הארגעט, איינער וואס טוט רשעות, איינער וואס מאכט געוואלדטאטן אויף אומשולדיגע מענטשן איז א רשע. עס מאכט נישט אויס אין וואסערע סביבה ער איז אויפגעוואקסן. (204#)

פראגע:

ווערן די קאנסערוואטיוו און רעפארם ראביי'ס פאררעכנט אלס רשעים? זענען זיי נישט פשוט א פראדוקט פון א געזעלשאפט פון אידן וואס זענען אנטלאפן פון אידישקייט און זענען אומוויסנד?

די שאלות ותשובות זענען איבערגעטייטשט געווארן אויף אידיש לזכות את הרבים. צו באקומען טעגליך אין אימעיל די ארגינעלע שו"ת (ענגליש), און סוף וואך א פולע שמועס אויף די פרשה, שיקט א פארלאנג צו Signup@TorasAvigdor.org, אדער גייט צו torasavigdor.org. צו באקומען א שו"ת וועכנטליך דורך תלמידי הרב אברהם טיקאצקי שליט"א, שיקט א פארלאנג צו tikotzky@gmail.com. SHP is the official publisher of Rabbi Avigdor Miller's books and lectures. Simchas Hachaim Publishing (SHP) is a project of Yeshiva Gedolah Bais Yisroel. Visit us at simchashachaim.com

אין אלע ספרים געשעפטן!

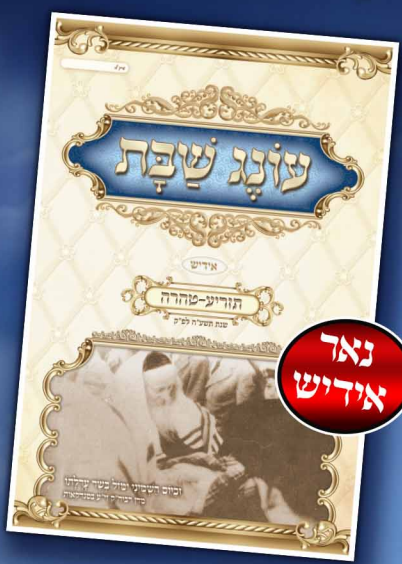

הונדערטער פראגעס און ענטפערס

אין אלע תחומי החיים לויט די ריינע תורה השקפה
צוזאמגענומען אין איין באנד

פאר גרעסערע באשטעלונגען, האלסעיל און מוסדות התורה, דופט: 845-625-2973

שדייבט אייך איין צו באקומען די הערליכע גליונות קונטרסים וועבענטליך אויף אימעיל

\$1
א וואך
מועדים \$3

ברילאנטענע און אייגנארטיגע גליונות קונטרסים, היימיש און געשמאק

זיך איינצושרייבן רופט מערכת להתענג: 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisaneg.com

באשיינט אייער שמה, שבת התוועדות

- סידורים

- חומשים

- זמירות

- גליונות

קאסטום לויט אייער געשמאק

צו באשטעלן רופט:

מערבית להתענג 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Lehisaneg@Lehisaneg.com